

**Звіт про проведення опитування
представників академічної спільноти щодо якості підготовки
фахівців за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» освітнього
ступеня «бакалавр»**

Цільовою аудиторією, яка брала участь в анкетуванні є викладачі, які здійснюють викладання за ОП, представники інших ЗВО, що здійснюють підготовку за аналогічними програмами, представники ДУ «Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень» які є профільними фахівцями (згідно з Договором про співпрацю).

Опитування проводилося за допомогою Google-форми (https://docs.google.com/forms/d/1GuLv1uakQrBfulx8kYdofhHifroNzk0IE-t7vMmm-0s/viewform?edit_requested=true) та шляхом безпосереднього опитування, в якому **взяло участь 8 представників академічної спільноти.**

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми (таблиця 1).

Таблиця 1

ПІБ	Назва організації	Посада
д.е.н., проф Лайко А.І	ІПРіЕЕД	Заст. директора
д.е.н., проф. Масленніковим Є. І.	ОНУ ім. І. І. Мечникова	Професор кафедри менеджменту
д.е.н., проф Данько Ю. І.,	СНАУ	Проректор з наукової роботи
д.е.н. проф. Шиян Д. В.	ХДЕУ ім. Семена Кузнеця	Професор
д.е.н. проф. Кулаковська Т.А.	ОНТУ	Професор кафедри економіки промисловості
д.е.н. проф. Немченко В.В.	ОНТУ	Завідувач кафедри обліку та аудиту
д.е.н. проф. Лагодієнко В.В.	ОНТУ	Завідувач кафедри маркетингу, підприємництва і торгівлі
к.е.н., доц. Карпінська Г. В	ІПРіЕЕД	Провідний науковий співробітник

Запитання 1. Стосувалося визначення освітньої програми, яка оцінювалася (ОП «Менеджмент»).

Запитання 2. Стосувалося визначення наскільки знання випускника з даної освітньої програми відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу.

Узагальнені результати опитування представлені на рис. 1.

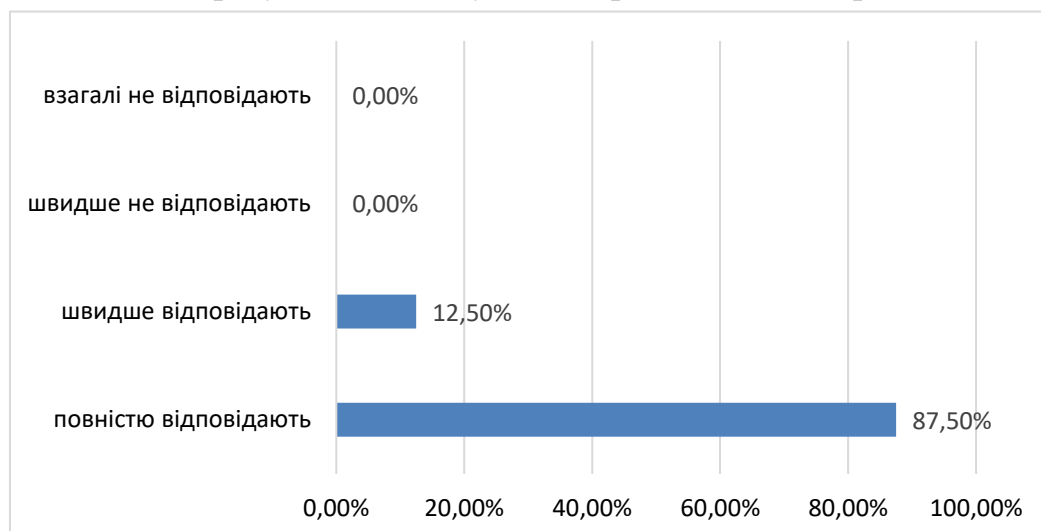

Рис. 1 - Результати опитування «Наскільки знання випускника з даної освітньої програми відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Аналіз результатів опитувань вказує на те, що 87,5% респондентів визнають рівень оволодіння знань випускниками ОНТУ за ОПІ «Менеджмент» як такі, що повністю відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу.

Запитання 3-4 були спрямовані на визначення шляхом ранжування найбільш важливих компетентностей професійного спрямування для роботи за фахом. Результати опитування наведені у таблицях 2,3.

Таблиця 2

Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
Засвоєння основ базових знань з професії	1
Здатність застосовувати знання на практиці	2
Базові загальні знання	3
Використання іноземних мов у професійній діяльності	4
Усне і письмове спілкування державною мовою	5
Здатність до аналізу і синтезу	6
Здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним	7

**Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника
для роботи за фахом**

Назва компетентності	Рейтинг
Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани	1
Здатність до управління організацією та її розвитком	2
Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість	3
Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій	4
Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	5
Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	6
Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети	7

Результати опитування засвідчили, що найбільш вагомими з точки зору професійності за фахом «Менеджмент», представники академічної спільноти вважають засвоєння основ базових знань з професії та здатність застосовувати їх на практиці, а також здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани та здатність до управління організацією та її розвитком

Запитання 5 передбачало проведення моніторингу оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) (табл.4)

Таблиця 4

Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;	0	0	2	20	78
Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтувати методи їх вирішення	0	0	4	36	60
Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;	0	0	10	44	46
Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;	0	0	5	24	71
Організувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних	0	2	7	41	49

груп та в міжнародному контексті;					
Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;	2	0	2	27	68
Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами;	2	0	2	29	66
Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;	0	2	5	59	34
Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.	0	2	5	17	76
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	0	5	7	17	71
Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);	2	0	5	32	61
Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації	0	0	2	20	78

Результати оцінювання показали **високий рівень** (5 балів) наступних якостей та навичок: «Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах» (78%), «Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу» (76%), «Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання» (71%), «Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації» (71%).

Низький рівень (1 бал) - «Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією», «Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами» та «ведення ділової документації», «Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом)» по 2%. Але кількість респондентів, які визначили низький рівень зазначених якостей, невелика.

Запитання 6 передбачало проведення моніторингу оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Менеджмент» (табл.5).

Таблиця 5

**Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових ОП «Менеджмент»
(у відсотках)**

Критерій оцінювання	Бали
Досягнення результатів навчання за ОП, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти	96
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	95
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	98

Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	80
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	85
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	17
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	7
Відповідність цілі ОП місії та стратегії ЗВО	90
Відповідність цілей та програмних результатів навчання ОП галузевому та регіональному контексту	82
Інше:	
співвідношення теоретичної і практичної частини	83
доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	17

Аналіз таблиці 5 показує, що за результатами опитування респондентів п'ять найбільш необхідних складових освітньої програми «Менеджмент» наступні:

1. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (98%)
2. Досягнення результатів навчання за ОП, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (96%);
3. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (95%);
4. Відповідність цілі ОП місії та стратегії ЗВО (90%);
5. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (85%)

Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Запитання 7. Передбачало визначення доцільності залучення роботодавців до розроблення та модернізації освітньої програми. Результати опитування наведені на рисунку 2.

Запитання 8-9 стосувалися пропозицій які дисципліни необхідно ВВЕСТИ до, та ВИВЕСТИ з освітнього процесу? Результати опитування пропозицій представників академічної спільноти щодо навчальних дисциплін показали:

- доцільно ввести до освітнього процесу дисциплін, спрямованих на набуття здобувачами-менеджерами аналітичних навичок, комунікативні здібності та навички, які підвищують рівень креативності.

В інших пропозиціях викладачів було зазначено:

– необхідність оновлення редакції інтегральної компетентності та компетентностей, які визначають унікальність ОПП «Менеджмент» в ОНТУ,

у зв'язку з відповідними змінами в місії та стратегії ЗВО ;

– необхідність перегляду матриці відповідності ОК – ЗК,СК,ПРН.

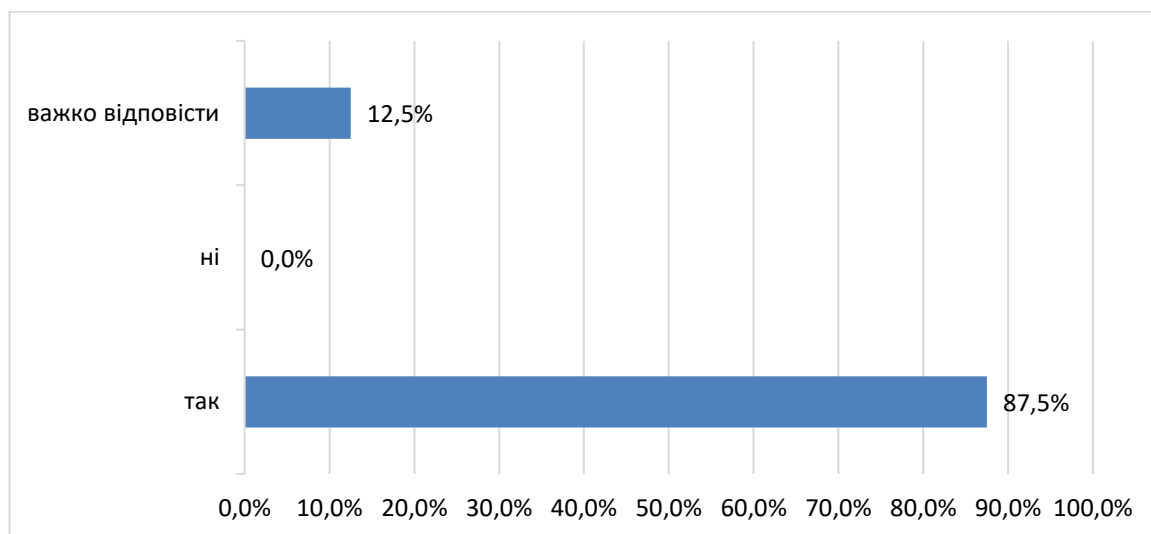

Рисунок 2 – результати опитування «Чи вважаєте Ви, що необхідно залучити роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм?» (у відсотках)

Висновки

Моніторинг якості освітнього процесу за ОПП «Менеджмент» показав, що представники академічної спільноти досить високо оцінюють організацію освітнього процесу за даною освітньо-професійною програмою. Так 85 % опитаних відзначили, що знання випускників зі спеціальності повністю відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу і 15 % - швидше відповідають.

З урахуванням даних моніторингу та зроблених зауважень пропонується:

1. Приділити більше увагу формуванню навичок soft skills та компетентностям які, на думку опитаних респондентів, є недостатньо сформованими у здобувачів вищої освіти за ОПП «Менеджмент» (застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією, вміння спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами) та ведення ділової документації, вміння делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом) по 2%).

2. При оновленні освітньо-професійної програми більш детально зупинитися на складових, які були відзначені як найбільш важливі.

3. Залучати роботодавців до процесу розробки та періодичного перегляду ОП «Менеджмент» через наступні заходи та процедури: участь у круглих столах, науково-практичних заходах, комісіях до державних екзаменів, сприяння у проведенні навчальних та виробничих практик, керівництвотворчим навчанням студентів тощо.

Зауваження та пропозиції роботодавців щодо підвищення якості підготовки фахівців були розглянуті та обговорені на засіданні випускової кафедри менеджменту і логістики Навчально-наукового інституту економіки, управління і бізнесу ОНТУ (Протокол №... від...2024 р.).

Представлені пропозиції обов'язково будуть враховані при подальшому вдосконаленні освітньо-професійної програми, розробці силябусів, навчально-методичного забезпечення. Співпраця з представниками академічної спільноти є важливим аспектом покращення якості підготовки здобувачів у вищому навчальному закладі. Врахування їх пропозицій допоможуть університету вдосконалити свої освітньо-професійні програми, навчальні плани та підвищити відповідність підготовки студентів потребам сучасного ринку праці.